

شیلر

از کتاب « کلوگه Kluge ادبیات
آلمانی تحریر و ترجمه آقای سلطان احمدخان
« رشید » متعلم جماعت ۴ رشدیة مکتب امانی

زمان ولادت و مرحله جوانی شاعر:

بروز هائیکه گوته ، ادیب نامدار و معروف آلمانی در قید حیات بوده و اشعه درخشان
آثار او فضای مملکت آلمان را منور و اهالی آنجا را مستفید می نمود ؛ شهر کوچک و زیبای
« مار برگ » یکی از شهر های ورتمبرگ نیز بوجود شاعر بزرگ و نویسنده و فنی گردیده
و از آسمان ادبیات آن خاک این ستاره درخشنده طلوع نمود .

این شاعر نوین مراد از یوهان کریستف فردریک شیلر ، (۱) است که در دهم
نومبر سال ۱۷۵۹ عیسوی پا بعرضه وجود نهاده .

این مولود بزرگ کسی است که رشحات قلم و آثار فکر رسایش در آینده قریب
در سرتاسر آلمان احساسات زنده و عواطف آزاد و بالاخره افکار مهم ترقی خواهی
و حریت تولید کرده و برای تعالی آن مملکت شالوده استواری میگذارد .

پدرش در اوایل شغل جراحی داشت که در دوران جنگ هفت ساله بحیثیت سر بازی
بقابل دشمن رفت و رتبه نائیب یافت و بعد از چندی برتبه (مایوری) و ناظری باغ های
قصر زولیتود نایل گردیده چندی بدین شغل مصروف بود .

مادرش دختر یکی از هتل چی های « مار باخ » وزن خیلی عقیفه و نهایت پرهیزگار
بوده دارای ذوق سرشار و قریحه طبیعی عالی و عاطفه خوب و بی آلابشی داشت .

پدرش چون بواسطه مقتضیات مأموریت غالباً در نقاط مختلف مسافرت مینمود لهذا تحصیلات
پسر عزیزش « شیلر » هم در نقاط مختلف صورت میگرفت و اولین تحصیلات خودش را در
شهر کوچک « لورش » نزد عالمی که « فاراموزر » نام داشت شروع کرده بود حتی در اولین آثار
خود (رهنمان) خاطره را ازین استاد متذکر میشود . بعد از چندی از لورس کوچیده

(1) Yohn Christopf Friedrich Schiller

برای تحصیل بمدرسه لاتینی شهر (لودویک بورك) شامل گردید . تعلیم علوم الهیات را خیلی مایل بود و از مطالعه انجیل مقدس ، صحیفه های عهد قدیم ، کتب لوتر و پاول هارو و غزلیات کلرت خیلی معظوظ میگردد .

(کارل اوگن) یکی از سرداران آلمانی که مالک قصر زولتیود و پدر شیلر که ناظر قصر و یکی از صاحب منصبان او بشمار میرفت در آن موقع مکتب حربی برای اولاد صاحب منصبان در قصر خود تاسیس کرده و بموجب خواهش او پدرش شیلر نوجوان را داخل آن مکتب نمود .

شیلر مدت هفت سال درین مکتب مصروف تحصیل بوده با وجود مضامین مکتب و ممانعت او ایسای مکتب که باید بدیگر موضوعات توجه نکند ولی ذوق سرشارش قذات نکرده غالب آثار شعرای جرمنی و غیره را مانند کوه ، مسیح گلب شتک ، و شکسپیر را با میل مفرطی مدققانه مطالعه میکرد و این مطالعات دقیق وی در آثار شعرا مخصوصاً آثار (مسیح گلب شتک) در روحیات وی تاثیرات فوق العاده بخشیده و پرده جدیدی از عوالم ادبیات را در صحنه حیات او برپا کرد .
لذا از همین زمان است که شیلر همه عواطف و افکار خودش را بطرف شعر و شاعری معطوف داشته و بالاخره باوج کمال ارتقا جسته و یکی از شعرای بزرگ و نامی جهان محسوب میشود .

نستین آثار او درین رشته عبارت از دو اثر حزن انگیز وی است که بطرز یکی از شعرای مشهور المان (تارنت) می نویسد . لیکن این مجموعه های گرانها بزودی از میان رفته و بعوض آن ها يك اثر خیلی دلچسپ که از شاهکارهای ادبی او بشمار میرود آنرا بوجود می آورد و این کتاب نفیس درامست با اسم (رهنان) موسوم : که حاکی از افکار آزادی خواهانه و عواطف طبعی و بی آرایش و پاره تند خوئی های جوانان آنه يك شاعر هژده ساله بوده است .

آثار این شاعر جوان بعد از ترك مدرسه نظامی (کارل اکادمی) که ازان بیعد بشغل جراحی مصروف شد خیلی زیاد و مشهور گردیده در سال ۱۷۸۱ به عرض نمایش

عامه نداشته شد . چون ذوق او در تحصیل علوم مفیده خیلی سرشار و مایل بود از علوم بقدر دلخواه هر مضمونی را بداند لهذا شغل جراحی و فامیل و وطن خود را ترك کرده با یکدوست نقاش خود در همان عنفوان شباب بطرف ما ننخیم (یکی از شهرهای جنوبی آلمان) مسافرت نمود و دویمین درام مشهور خودش را که موسوم بعصیان فیسوس کودر جنوا است در مقام مانینگین تمام کرد این اثر وی بمعرض مطالعه ارباب فضل رسید و متعاقباً کتاب دیگرش که یکی از بهترین آثار او بشمار میرود (Kalle und siebe) درین موقع با تمام رسیده و در سال ۱۷۸۳ نیز بنمایش داده شد و خیلی جالب قلوب واقع گردیده و این اثر مجدداً بلکه چندین مراتب بطبع رسید .

سردار (دالبرگ) لیاقت شاعر را احساس کرده و باستخدامش اقدام و مقام شاعری تیار را بوی بخشید شیلر درین موقع جریده (رانیسی) که سپس به (تالیای نو) معروف گردید می نگاشت .

مسافرت شاعر و بجران علمی او :

شیلر بموجب دعوت یکنفر دوست صمیمش (کورنر) به لایپزیک مسافرت نمود درین سفر غزل نشاط را نظم کرد و در تابستان ۱۷۸۵ که در باغچه و منزل دوستش (کورنر) بود چهارمین اثر خود (ون کار لوس) را نوشته و اشاعه نمود .

ون کارلوس لوحه ایست که تمام احساسات بدیع و طبع سرشار شاعرانه در آن منقوش و تزئین یافته و این یگانه درای است که بعد از آن درامهای ثلاثه سابق کم کم حالت اعتراض طبع شاعر را نشان میدهد ولی درامهای قبل مبلغ و مشرح احساس جنگجویی و حرارت جوانی و رتبه خوئی و بجران اخلاقی شاعر بحساب بودند ، بالعکس ون کارلوس کاملاً در یک میدان ملایمت که حاکی از افکار مدققانه و دوراندیشانه میباشد جولان مینماید . بعد شیلر از (درسدن) حرکت کرده بطوف (ویمار) مسافر شد و در ضمن مسافرت

(تالیای) یکی از رب النوعهای که یونان بعد آنرا رب النوع شعر میداند هستند می باشد .

(مترجم)

از رفیقه قدیمی اش فیروفون فولسکن و شوهر خواهرش باز دید نمود، در زمان مراجعت از يك فامیل شارلوت نام با دختری نامزد شده که بعدها در (۱۷۹۰) رسماً عقدش نمود.

شیلر در فامیل همین دختر با کونه شاعر معروف مواجه گردیده بودند ولی با هم بخوبی کسب آشنائی و دوستی نتوانستند. و دوستی اساسی شان ازین تاریخ بپس صورت گرفته است شیلر ازین پس به تحصیل سوانح شعرای یونان و روم قدیم و آموختن علم تاریخ خود را مستعد ساخته و بزودی آنرا تحصیل نمود و بعد بتصویب کونه: وزیر صنایع و معارف و مدیر مکتب تاریخ گردید و هم مقالات تاریخی زیادی از قبیل مهاجرت عمومی، سوقيات صلیبی قرون وسطی، يك نگاه بحالات عمومی اروپا در اولین سوقيات صلیبی، صنایع که دران از تاریخ ایجاد صنعت بیان کرده است و تاریخ تغیر رژیم دولت متحده نیدرلیند و غیره نوشته و همورخین کمک زیادی نموده است و باخوبترین وجه از عهده این نوشته جات هم بر آمده است.

در سال ۱۷۹۰ که نامزدش را عروسی میکرد نیز بر تبه وزارت خود بر قرار بود ضمناً مریض سخت گردید که کاملاً از حیات خود مایوس شده بود. یکی از شهزادگان محض جبهه تقدیر فضایل او سالانه الی چهار سال مبلغ هزار (تالر) که هر تالر معادل سه مارک آلمانی است برای او هدیه کرد تا آنرا شاعر بمصرف مریضی خود برساند.

آخراً شیلر ازین ناخوشی سخت صحت یافت و شوق تحصیل فلسفه خیالات او را بخود کشیده و بآن منہمک شد و در کمی زمان بمقصد خود کامیاب گردید؛ چه رفیقش کورنر او را با فیلسوف یگانه و عالم فرزانه آلمان (کانت) Kant y ona معرفی کرده و در محل درس که کانت بدیگر طالبین درس میداد شیلر حاضر شده و مرتباً تحصیل می نمود.

آثاریکه بعد ازین نوشته کاملاً با احساسات و افکار فلسفی او پر و مشحون گردیده و نکته های بس مهمی را که دلیل باستانی فکر بلند اوست درین آثار خود توضیح و مقابل انظار جلوه می دهد.

چنانچه از کلام اوست: (وقتا که طبیعت در روحیات شخصی نسبت بسایرین خوب تر

وصفا تر اثر نماید خودش را اقلاً از تصور ظاهری اشیاء نظر بخیا لات شعرای عصری دور ساخته میتواند .

(شاعر یا خودش نمونه طبیعت است یا جوینده آن) (نخستین فعل شخص از روی ماده لوحیت و دویمین عمل او از نقطه حساسیت و فکر) قسمت سوم از زندگی شاعر و روابط آن با گوته :

در سال ۱۷۹۴ شاعر عالی مقام ، شیلر ، بعد از این همه مسافرت های زیاد که سالها از آغوش وطن خویش دور افتاده بود دوباره مراجعت می نماید و پس از چندی مجله بنام (هورن) شایع میکند این مجله او ما هواره و با لطافت و جذابیت الفاظ و عبارات و حاوی از افکار فیلسوفانه و با ملاحظات عمیقانه حکیمانه و مضامین تاریخی نشر میگردد . در همین مواقع که شیلر از سابق طالب دوستی و رابطه کوتاه بوده است بمصاحبت دوستانش دعوت نامه بگوته نوشته و از آمال قلبی خویش درینموضوع وی را مطلع می گرداند گوته هم بکمال صمیمیت و آرزو پذیرفته بقبول دوستی این شاعر حاضر شده و ازین بعد باهم بصورت خیلی صمیمانه و صادقانه دوست و هم درد می شوند و این دو ادیب بزرگ در یک زمانه مثل دو ستاره روشن در افق مملکت آلمان میدرخشیدند .

شیلر در عین زمان بترتیب و تنظیم آثار قیمت بهای خویش متوجه بوده ضمناً بتنظیم اثر مشهور خود (بلادن) مصروف گردید و از نوشتن این اثر غرض او رقابت با گوته معروف بوده است .

از بهترین شاهکارهای وی غزلیات (دستکش) (غواص) کلنگ های ایسکوس (کارزار با اژدها) (ضمانت کا سند را) (غزل تا قوس) (عید نصرت) (سردار هالسبورگ) و غیره میباشد که شاعر درین کلام افکار عمیقانه و نکته های فیلسوفانه خود را اظهار و بخوانندگان نصایح کهرباری اهدا می نماید .

در سال ۱۷۹۹ (وانشتین) را که درسه قسمت بیان شده نوشته است (بسترواشتین) (پیکولومینی) (فوت و انشتین) در سال آینده (ماری ستوارت) نام یک درام حزن آوری (تراژدی) را می نویسد و بعد (دوشیزه اربیان) که همان ژاندارک مشهور است

از قلم وی میباید .

در سال ۱۸۰۳ عروس (مسینیا) (Die Feindlichen) و یکسال بعد از آن (ویلم تل) معروف را می نویسد که این اثر حاوی از احساس حریت خواهی شاعر است .
بعد از نوشتن این آثار قیمت بها به برلن مسافرت کرده و در آنجا بمناسبت عروسی یک شهزاده با شهزاده خانمی غزل مشهور (لطافت صنایع) را انشاد مینماید .
آخر آ می خواست اثر دیگری را از خود بیادگار گذارد ولی دست اجل فرصتش نداده تا کامش گردانید لهذا در ماه می سال (۱۸۰۵) عیسوی رحلت نمود .

مسلك این شاعر بزرگ (ایدالیست) بوده و بر خلاف کویته که او هر چیز را بنظر عادی تماشامیکرد شیار کاملاً طرفدار آزادی فکر ، گفتار ، گردار بود آثار وی مملو است از افکار و نظریات حریت خواهی و وطن دوستی که بخواننده اینمطالب را بیشتر القا مینماید .
خواندن آثار او خوانندگان را بی اختیار جلب کرده و بکنز رع رقت و تاثرات خاصی را در قلوب آنها تولید می کند .

همه اهالی آلمان او را شاعر آزاده میدانند . بالاخره شیلر مؤید یگانه عواطف بدیعه آلمانها بوده و خدمت بزرگی بملت خود بلد که در تمام جامعه بشری نموده آثار گرانبائی از خود بیادگار گذاشته و ازین جهان ناپایدار گذشته است .

